

Dato 09.07.10

Norges vassdrags- og
energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

nve@nve.no; [kima
@nve.no](mailto:kima@nve.no)

Søknad fra Norsk Grønnkraft AS om tillatelse til å bygge Fjelldalselva kraftverk i Brønnøy kommune - uttalelse fra Naturvernforbundet

Vi viser til høringsbrev av 10.05.2010 fra NVE.

Sammendrag

Miljørapporten slår fast at det er lite eksisterende data fra området rundt Fjelldalselva. Det gjelder særlig fossesprutsonen. Bekkekløfta har en betydelig størrelse med bare påvist rødlistede arten gubbeskjegg. Fossesprutsoner er under sterkt press som følge av kraftutbygging. Langfjorden har allerede betydelige inngrep fra kraftutbygging og sumvirkningene er ikke vurdert slik Naturmangfoldloven forutsetter. Det beste for naturverdiene er å la lokaliteten forbli upåvirket. Føre-var-prinsippet i Naturmangfoldloven § 9 tilsier at redusert vannføring i fossen ikke må skje.

Utbygger overvurderer den samfunnsmessige betydning i forhold til å bevare naturverdiene og unngå naturinngrep.

Underrapportering av fiske av laks og ørret gjør at verdien elva som vassdrag for anadrome fiskeslag er satt for lavt. Vi er og kjent med at det er fisket ål i elva.

En veibygging inn i området vil redusere opplevelsesverdien for friluftsliv, og ikke, som det hevdes i søknaden, berike turområdet for allmenne interesser. Veien vil gjøre området mer tilgjengelig for motorisert ferdsel.

Naturvernforbundet mener konsesjonen for bygging av Fjelldalselva kraftverk ikke må innvilges.

Om tiltaket

Fjelldalselva kraftverk er planlagt bygget i Stillelva/Fjelldalselva. Inntaket vil ligge på ca. kote 111, like nedstrøms hengebrua ved Stivadet. Elva vil bli demmet opp 0,5 meter. Kraftverket vil få en brutto fallhøyde på 96 meter. Vannveien vil gå langs østsida av vassdraget, hovedsakelig i skogsterreng. Røret vil bli nedgravd i en lengde på ca. 800 meter og krysse elva like før

kraftstasjonen. Kraftstasjonen er planlagt på vestsida av elva, like nedenfor plassen Elva. Derfra er det planlagt 2700 meter kabel, fortrinnsvis i jord, til tilknytning til eksisterende 22 kV linje på vestsida av Langfjorden. Fjelldalselva kraftverk er planlagt med maksimal slukeevne på 1,7 m³/s og installert effekt på 1,5 MW. Det vil gi en årlig middelproduksjon på ca. 5,5 GWh. Søker planlegger slipp av minstevannføring på 95 l/s om sommeren og 87 l/s om vinteren. Det må anlegges ca. 1 km vei fra eksisterende bilvei til kraftstasjonen. Mellom kraftstasjonen og inntaket kan det enten legges vei i rørgatetraseen eller bygges veiløst med mulighet for atkomst med terrengkjøretøy.

Naturverdier, landskap og friluftsliv

Miljørapporten slår fast at det er lite eksisterende data fra området rundt Fjelldalselva. Det gjelder særlig fossesprutsonen. Bekkekløfta har en betydelig størrelse med bare påvist rødlistede arten gubbeskjegg. Fossesprutsoner er under sterkt press som følge av kraftutbygging. Søknaden må vurderes i henhold til Naturmangfoldloven som trådte i kraft 2009-07-01. Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypens utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og skade på naturmangfoldet. Her må NVE legge *føre-var-prinsippet* i § 9 til grunn: *”Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstilta.”*

Det beste for naturverdiene er å la lokaliteten forbli upåvirket.

Langfjorden har allerede betydelige inngrep fra kraftutbygging og sumvirkningene er ikke vurdert slik Naturmangfoldloven forutsetter.

Vi mener også at dagens bruk av område i friluftssammenheng ikke er kartlagt, vurdert og verdisatt tilstrekkelig i utredningen. En veibygging inn i området vil redusere opplevelsesverdien for friluftsliv, og ikke, som det hevdes i søknaden, berike turområdet for allmenne interesser. Veien vil gjøre området mer tilgjengelig for motorisert ferdsel.

Sjøvandrende laksefisk og ørret

Fiske i vassdraget har tidvis vært nærmest fritt og uten rapportering. Underrapporteringen av fangst av laks og ørret gjør at verdien elva har fått som vassdrag for anadrome fiskeslag trolig er satt for lavt. Vi er og kjent med at det er fisket ål i elva. Vi har opplysning om at de beste fiskeplasser ligger oppstrøm kraftstasjonen. Dette må undersøkes nærmere. Elva har et potensial for utbedring av kulper og gyteplasser. Ved en eventuell utbygging må kraftsrasjonen trekkes så langt opp at den reduserte vannføring ikke berører den fiskeførende delen av elva.

Samfunnsmessige virkninger

Utbygger legger vekt på at tiltaket vil gi positive ringvirkninger lokalt, inntekter til eiere og grunneiere, sikre bosetning i området og produksjon vil bidra til å dekke behovet for ren fornybar

energi. Utbygger må pålegges å dokumentere disse påstander. Generelle betraktninger om at grunneiere og kommune får inntekter må stå i et rimelig forhold til de negative konsekvensene utbyggingen vil få i forhold til landskapsverdier, biologisk mangfold og friluftsliv.

Kraftproduksjonen finnes på flere steder i regionen 3, der kraftoverskuddet er over 40 %, og dagens overføringslinjer ut av regionen har begrenset kapasitet for ny kraft. Naturvernforbundet mener frigjort kraft fra energisparing og mindre konfliktfylte utbygginger på prioriteres. Fornytbar kraft er bare miljøvennlig når andre miljømål blir ivaretatt.

Konklusjon

Naturvernforbundet mener konsesjonen for bygging av Fjelldalselva kraftverk ikke må innvilges.

Med vennlig hilsen

Erling Solvang
Leder Naturvernforbundet i Nordland

Brita Grøneng
Leder Naturvernforbundet Sør-Helgeland

Kopi: Direktoratet for Naturforvaltning
Fylkesmannen i Nordland
Nordland Fylkeskommune
Reindriftsforvaltningen i Nordland
Brønnøy kommune
Norges Naturvernforbund
Forum for Natur og friluftsliv Nordland